

voksende Slægt faaet mindre og mindre Adgang til legemlige Sysler. I alle civiliserede Lande har Opdragelsens Foregangs-mænd Øje for dette Misforhold, og der gøres interessante Forsøg paa at grundlægge en Opdragelse, der i lige Grad tager Sigte paa Aandens og Legemets Udvikling og Dygtiggørelse. Mellem de Øvelser, der allerede nu ere lagte saaledes pædagogisk til Rette, at de kan optages af Skolen, er *Sløjd*; paa adskillige Steder i Udlandet og nogle Steder i Indlandet har man paa samme Maade optaget *Havebrug*, og det er sandsynligt, at endnu flere Arter af Legemsarbejde kan bruges til Nytte for Opdragelsen i Skolen. Udvalget stiller derfor Forslag om, at Skolen ikke blot kan optage *Sløjd*, men ogsaa andet Legemsarbejde (*Ændringsforslag Nr. 6 og 15*). Væsentlig af økonomiske Hensyn regner *Flertallet* det ikke for rigtigt direkte at paabyde en saadan Undervisnings Indførelse, hvorimod et *Mindretal* ønsker den paabudt her i Loven (*Ændringsforslag Nr. 4, 5 og 14*).

Med Hensyn til *Eksaminerne* pege enkelte af Lovforslagets Udtryk og ligeledes Motiverne i en Retning, som Udvalget finder særdeles heldig. Det er heldigt, at Eksaminernes mundtlige Del indskrænkes, at skriftlige Prøver og Prøver i Færdighed (f. Eks. Tegning, *Sløjd*, Legemsøvelser) drages frem, og at Prøverne delvis indskrænkes til, hvad der er gennemgaaet i det sidste Skoleaar. *Et Mindretal (Otto-sen, Jensen-Knudstrup, Lassen og Kr. Pedersen)* finder det ligeledes heldigt, at Prøver i Kundskab kan afløses af Skolens Vidnesbyrd. De nu almindelige, langvarige mundtlige Kundskabsprøver, som spilder saa meget af Skolens Tid og kræver et saa umaadeligt Apparat af Censorer, kendes kun i Danmark og Norge, og i sidstnævnte Land vil man nu forlade hele dette System. En saadan omstændelig Overhøring kan vel være paa sin Plads over for Privatisterne, hvis Uddannelse man ikke kan holde Øje med paa anden Maade; men over for Elever i *Skoler*, hvis Arbejde man har rig Lejlighed til at

kontrolere paa langt bedre Maade, burde den ikke være nødvendig. I Stedet for, som nu, næsten kun at kontrolere Skolernes Arbejde gennem Eksamen bør man føre Tilsyn med det Aaret igennem; har man gjort det, kan man nok ved Afgangsprøven vise dem større Tillid end nu. Det nuværende Eksamensvæsen virker i mange Retninger uheldigt paa Skolens Arbejde. Her skal i den Henseende anføres fra den ny norske kgl. Resolution af 12. November 1902 nogle Ord, der aldeles passer paa vore Forhold: „Artiumsvidnesbyrdet er i Virkeligheden Skolegangens eneste haandgribelige Resultat. Det er dette Vidnesbyrd, som aabner Adgangen overalt, hvor bestaaet Artium er Adgangsbetingelsen, og det er Vidnesbyrdets specificerede Indhold, som gør Udslaget ved enhver Konkurrence. Naar da Artiumsvidnesbyrdet og hele dets Indhold beror paa, hvad Eksamensdagene bringer, er det klart, at Artium maa stille sig for Gymnasieelevernes Øjne som den store Afgørelse, som alt maa sættes ind paa. Heraf følger atter, at jo nærmere man rykker Artium, des nøjagtigere vil Eleverne udmaale den Opmærksomhed, de skal ofre en Undervisningsgenstand, efter den Udsigt, de finder der er til, at der kan blive Spørgsmaal om den ved Artium; man kan med fuld Sandhed sige, at Undervisningsdisciplinen svækkes, naar den skriftlige Prøve er afholdt, og enhver Skolemand vil forstaa, hvad dette Tab har at betyde. Dette Tab vilde være undgaaet, naar det blev almindelig Regel, at de Karakterer for mundtlige Fag og Færdigheder, som skal paaføres Artiumsvidnesbyrdene, blev fastsatte af de eksamensberettigede Skoler selv for dem, der som deres Elever fremstiller sig til Artium, efter den Kundskab og Dygtighed, som de havde lagt for Dagen under sin Skolegang“. I det følgende fremhæver Resolutionen, at enhver Betænkelse ved en saadan Ordning maa svinde, hvis man holder sig Adgang aaben til, naar som helst man finder Anledning dertil, at holde en kontrolleret Prøve. — Hvad her er sagt om Studentereksamen, gælder maaske i endnu